MAATALOUS

MMM lieventäisi siipikarjan tautitorjuntaa

Taustamuistion mukaan viranomaiset pitävät mykoplasman vastustamista työläänä ja kalliina.

Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) haluaisi helpottaa harraste- ja kotitarvekanaloiden tautitorjuntaa.

Ammatikseen siipikarjanlihaa ja kananmunia tuottavat ovat ministeriön kanssa eri mieltä ja pelkäävät helpotusten kasvattavan eläintautiriskiä.

MMM ehdottaa, että mykoplasmabakteerin aiheuttama siipikarjan hengitystietulehdus ei enää olisi virallisesti vastustettava eläintauti harraste- ja kotitarvekanaloissa.

Taustamuistion mukaan viranomaiset pitävät taudin vastustamista työläänä ja kalliina.

MMM:n ehdotus ei koske kaupallisia siipikarjatiloja eli niitä, jotka tuottavat siipikarjanlihaa teurastamoille tai kananmunia pakkaamoille ja teollisuuteen.

Lausuntokierros kestää marraskuun

Vielä heinäkuussa MMM ehdotti, että mykoplasmaa ei enää lain voimin torjuttaisi ollenkaan.

Nyt lausuntokierroksella oleva ehdotus on heinäkuista tiukempi, mutta lainvoimaisena se käytännössä lieventäisi vastustamisesta.

SAARA OLKKONEN

Moni kanoja harrastemielessä pitävä ei tiedä, että myös heidän pitää rekisteröityä eläintenpitäjäksi.

Lausuntokierros päättyy tämän kuun lopussa.

Elinkeino vastustaa höllennyksiä

Muun muassa Siipikarjaliitto ja Eläinten terveys ETT ry vastustivat aikaisempaa muutosehdotusta.

Elinkeinon kanta ei ole kesästä muuttunut, kertoo asiantuntijaeläinlääkäri **Hannele Nauholz** ETT:stä.

”Mikäli vastustus lievenee, koko alueen tautipaine kasvaa”, sanoo Siipikarjaliiton toiminnanjohtaja **Hanna Hamina**.

Liiton mukaan tuotantosiipikarjan vapaus mykoplasmatartunnoista on broileri-, kalkkuna- ja munantuotannolle elinehto. Pelko on, että vuosikymmenien työ suomalaisen siipikarjan terveyden eteen valuu hukkaan.

Siipikarjaliitto toivoo, että tartuntojen levinneisyys selvitetään, jotta saastuneet pitopaikat saadaan saneerattua.

”Tilanne ei ole vielä menetetty”, Hamina sanoo.

Mykoplasma altistaa lintuja muille taudeille, jolloin mikrobilääkkeitä pitäisi käyttää aikaisempaa enemmän. Tämä lisää antibiooteille vastustuskykyisten bakteerien riskiä, mikä uhkaa paitsi eläinten, myös ihmisten terveyttä.

> Mikäli vastustusta lievennetään, se lisää koko alueen tautipainetta.
> **HANNA HAMINA**

Mykoplasmaa harrastekanaloissa viime kesänä

Suomalaisessa siipikarjassa ei ole ollut mykoplasmaa vuoden 1988 jälkeen.

Viime kesäkuussa tautia kuitenkin todettiin harrastesiipikarjatiloilla.

Tartunnan alkuperää ei ole kyetty selvittämään.

Bakteeri on levinnyt noin 40 kanalaan.

Ammatikseen siipikarjanlihaa tai kananmunia tuottavat tilat ovat toistaiseksi säästyneet tartunnoilta.

MAIJA ALA-SIURUA

KOMMENTTI

Miksi vastustamista pitäisi helpottaa?

Viranomaiset nostivat kätensä mykoplasman edessä nopeasti pystyyn: bakteeria löydettiin harrastekanaloista viime kesäkuussa ja ensimmäinen asetusmuutos valmistui heinäkuussa. Mieleen tulee kysymys, vastustetaanko tulevaisuudessa vain tauteja, joita meillä ei ole.

Mykoplasmatorjunnan ja -valvonnan höllentäminen harrastepuolelta lisää vääjäämättä tuotantosiipikarjan tautipainetta.

Sellaista pöpöä ei ole olemassa, etteikö se ennemmin tai myöhemmin löytäisi tartuntaväylää.

Bakteerin vastustaminen on työlästä ja kallista.

Kuka lupasi valvovalle viranomaiselle velvollisuuksien hoitamisen olevan helppoa ja halpaa? Kalliskin ennalta ehkäisy on halvempaa kuin puhjenneen taudin nujertaminen.

Lain mukaan kaikkien eläintenpitäjien pitää rekisteröityä, jotta taudin puhjetessa kaikki sille alttiin eläinlajin eläimet pystytään jäljittämään.

Rekisteröitymisvelvollisuus koskee myös harrastekanaloita. Rekisterin mukaan meillä on runsas 5 000 harrastekanalaa, mutta todennäköisesti niitä on enemmän.

Tartunta on todettu noin 40 pitopaikassa. Viranomaiset eivät ole selvittäneet, kuinka monen kanalan kanssa ne ovat olleet tekemisissä.

Mitä virkaa on rekisterillä, josta ei ole tositilanteessa apua?

Iso joukko siipikarjaharrastajia tuskin haluaa mykoplasmaa lintuihinsa. Tartunta haittaisi merkittävästi näyttelytoimintaa ja uusien lintujen hankintaa.

Tämän harrastajajoukon soisi avaavan suunsa suomalaisen kanan puolesta.

MAIJA ALA-SIURUA

MYKOPLASMA

Kanat ja kalkkunat alttiita tartunnalle

Mykoplasmabakteeri (Mycoplasma gallisepticum) tarttuu kanoihin, kalkkunoihin, ankkoihin, hanhiin sekä moniin luonnonlintuihin. Edellinen tapaus siipikarjassa oli vuonna 1988. Harrastesiipikarjatiloilla tartunta todettiin viime kesänä.

Ei hoitoa, lintu voi kantaa bakteeria koko elinikänsä. Suositus, että kaikki tartuntapaikan linnut lopetetaan, jotta tauti ei jää pysyväksi.

Altistaa linnun monille muille sairauksille, kasvu hidastuu ja muninta vähenee.

Leviää munien, lintujen, eritteiden, välineiden, kuljetuslaatikoiden ja ihmisten välityksellä.

Ehkäistään parhaiten hankkimalla lintuja vain mykoplasmattomista parvista.

Laki jakaa eläintaudit vastustettaviin, ilmoitettaviin ja muihin eläintauteihin.

Vastustettavat eläintaudit jaetaan kolmeen: helposti leviävät, vaaralliset ja valvottavat. Niistä on aina ilmoitettava viranomaisille.

Siipikarjan Mycoplasma gallisepticum - ja M. meleagridis -tartunnat ovat valvottavia eläintauteja.

LYHYESTI

Maidon hinta maailmalla laski

Maitotuotteiden hinta putosi jo toista kertaa peräkkäin viime viikon tiistaina sulkeutuneessa kansainvälisessä huutokaupassa. Global Dairy Trade -huutokaupan lopputulos oli keskimäärin 7,4 prosentin hinnanlasku.

Edelliskerralla, 20.10., pudotusta tuli runsas kolme prosenttia. Sitä ennen hinnat olivat nousseet neljässä huutokaupassa peräkkäin.

Viime viikon huutokaupassa maitojauheiden hinta laski 8 ja voin 5 prosenttia.

Kaikkiaan myytiin 34 miljoonaa kiloa meijerituotteita.

Viljo ja Kaunila yhteistyöhön

Viljo Tavaratalo ja Viljon kenttämyyjät ryhtyvät myymään Kaunila Karjalle -äänivalvontajärjestelmää.

Kaunila Karjalle -järjestelmässä on tällä hetkellä kolme ominaisuutta: livekuuntelu, hälytykset ja kamera.

Livekuuntelun avulla karjanhoitaja pystyy seuraamaan karjasuojan ääniä kännykkänsä kautta.

Hälytykset kertovat poikkeustilanteista. Niiden avulla voi saada tietoa muun muassa kiimoista, poikimisista sekä loukkaantuneista tai irti olevista eläimistä. Hälytys ilmoittaa myös sähkökatkosta.

HK Scanilta omia rehuja tuottajille

HK Scan vahvistaa rehuliiketoimintaansa Ruotsissa. Yhtiö on allekirjoittanut Fodermix AB:n kanssa sopimuksen rehusekoitusten valmistamisesta HK Scanin tuottajille.

”Tuleva valikoima kattaa sekä valmisrehut, tiivisteet että esiseokset”, kertoo HK Scanin Ruotsin rehuliiketoiminnasta vastaava päällikkö **Anna-Maria Larsson**.

Härkäpapu hyvä esikasvi ohralle

Ohran jyväsato kasvaa 200–300 kiloa hehtaarilta, kun sitä viljellään viljelykierrossa härkäpavun, valkolupiinin tai kuituhampun kanssa. Myös valkuaispitoisuus nousee, ilmenee maisteri **Ling Zoun** väitöskirjasta, joka tarkastettiin Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteellisessä tiedekunnassa lokakuussa.

Ohran proteiinipitoisuus kasvoi kokeissa lähes 10 prosenttiin, kun sitä viljeltiin härkäpavun jälkeen. Jatkuvassa viljelyssä pitoisuus oli 8,9 prosenttia.

JERE LAUHA

Jaana Nikkilä ja Tero Tolvanen kävivät tiistaina Mikkelissä pokkaamassa vuoden luomuyritys -palkinnon. Toivo Tolvasta kiinnostivat muut asiat kuin kuvassa poseeraaminen.

Vuoden luomutilalliset aikovat laajentaa marjanviljelyä edelleen

”Todennäköisesti laajennamme edelleen. Luomumarjalla on valoisat näkymät.”

Näin kertoi rääkkyläläinen **Tero Tolvanen** puhelimessa tiistaina. Hän oli ajamassa kohti Mikkeliä ja valtakunnallisia luomupäiviä, missä hänen ja **Jaana Nikkilän** tila palkittiin vuoden luomuyrityksenä.

Palkitulla Sikiönmäen tilalla viljellään mansikkaa 4–5 hehtaarilla ja mustaherukkaa 16 hehtaarilla.

Lisäksi tilalla tuotetaan rukiin, kauran ja puna-apilan siementä. Yhteensä viljelyssä on noin 90 hehtaaria.

Hunajan tuotantoa tilalla on ollut pari vuotta. Se liitettiin luomuvalvontaan tänä keväänä.

Maidosta mansikkaan

Sukupolvenvaihdos Tero Tolvasen kotitilalla tehtiin 2002.

VUODEN LUOMUYRITYS

Sikiönmäen tila

Tero Tolvasen ja Jaana Nikkilän Rääkkylässä sijaitseva luomutila on Luomuliiton vuoden 2015 luomuyritys.

Tuottaa mansikkaa ja herukoita.

Pääkasvi mansikka, jota kasvaa neljän hehtaarin alalla.

Yhteensä viljelyssä noin 90 hehtaaria.

Tero Tolvanen on agrologi ja viljelijäpuutarhuri.

Tilalla oli siinä vaiheessa jo siirrytty luomuun, luovuttu lehmistä ja perustettu ensimmäiset marjaviljelmät, jatkajan kiinnostuksen mukaan.

Luomu ei ole Tolvaselle rahaeikä aatekysymys, vaan yksinkertaisesti hyvä tuotantotapa.

”Ajattelemme ympäristöä ja haluamme pysyä kaukana torjunta-aineista”, hän sanoo.

Luomumansikan viljely vaatii kovaa ammattitaitoa.

Esimerkiksi harmaahometta ei torjuta ruiskutuksin, vaan mehiläisten avulla: ne kuljettavat biologisen torjunta-aineen kukkiin.

”Menetelmä on lupaava, mutta ei helppo. Vaikeinta on saada mehiläiset mansikan kukkiin. Jos lähellä on kukkivaa syysrypsiä tai voikukkaa, se on paljon houkuttelevampaa.”

Mansikan ja herukan taimet tuotetaan tilalla pääosin itse.

Monta myyntikanavaa

Marjasadosta noin neljännes myydään itsepoimintana. Toisen neljänneksen asiakkaat hakevat tilalta valmiiksi poimittuna.

Yksi neljännes jaetaan kylmäautolla Joensuun ympäristön asiakkaille, suoraan kotiovelle.

Viimeinen neljännes menee Pakkasmarjan kautta teollisuudelle tai pakastetaan omaan varastoon.

Kaikelle marjalle löytyisi ostaja saman tien, mutta Tolvanen pitää tärkeänä, että tavaraa on myös varastossa.

Näin jalostajien uudet luomutuotteet eivät kaadu raaka-ainepulaan.

”Viimeksi kuluneen vuoden aikana meiltä on mennyt marjoja seitsemälle eri jatkojalostajalle.”

Sikiönmäen mansikkaa on päätynyt esimerkiksi palkittuun Jymy-jäätelöön.

Työtä suomalaisnuorille

Sesonkiaikaan tila työllistää yli 20 henkeä. Pääosa heistä on suomalaisia nuoria. Lukio- ja yläasteikäisten opettamiseen on varattava aikaa.

”Pääsisimme varmaankin helpommalla, jos laittaisimme tilauksen Ukrainaan”, Tolvanen sanoo.

”Mutta meidän arvoihimme kuuluu, että niille nuorille, joilla on into tehdä työtä, sitä annetaan.”

Hänen mukaansa asiakkaat selvästi arvostavat tätä linjaa.

SATU LEHTONEN

Maidon mahtiasema ravitsemussuosituksissa ihmetyttää HK:n johtajaa

TAMPERE (MT)

EU-kansalaisista suomalainen syö kuudenneksi vähiten lihaa vuodessa, mutta meijerituotteiden kuluttajana hänellä on hallussaan unionin ykkössija.

”Hienoa työtä meijerialalta, mutta miten tämä näkyy ravitsemussuosituksissa”, ihmettelee HK Scanin toimitusjohtaja **Hannu Kottonen**.

Ravitsemuksesta käytävässä keskustelussa liha päätyy lähes poikkeuksetta keskiöön. Miksi maito ei ole samanlaisen ryöpytyksen kohteena, Kottonen pohti viime perjantaina Tampereella järjestetyssä PI-lihaforumissa.

Suomalainen kuluttaa lihaa 75 kiloa vuodessa. Lihansyöjämaiden kärjessä ovat Espanja ja Tanska, joissa yksi kansalainen nauttii yli 100 kiloa lihaa vuoden aikana.

”Jos liha on niin epäterveellistä kuin väitetään, niin miksi näiden maiden kansalaiset eivät kuole paljon suomalaisia nuorempina?”

Viimeksi liha nousi julkisuuteen, kun maailman terveysjärjestö WHO nosti prosessoidut lihatuotteet syöpäriskiltään samaan luokaan tupakan kanssa.

HK Scan kannustaa noudattamaan täysipainoista ja terveellistä ruokavaliota, johon liha kuuluu. Tätä suositusta lihakohut eivät ole muuttaneet, Kottonen linjaa.

Hän muistuttaa yhtiön saaneen muutama vuosi sitten Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kansanterveyspalkinnon erityisesti kehittämänsä rypsiporsaan ansiosta, mutta myös vähentämällä tuotteistaan suolaa.

”Tällä linjalla jatketaan.”

Toimialan jatkuva lyöminen ja painostaminen vaikuttaa mielikuviin ja lopulta kulutukseen.

”Toimiala ei ole onnistunut kertomaan, mitä hyvää lihatuotteissa on”, Kottonen myöntää.

Ravitsemukseen liittyvät asiat herättävät tunteita.

”Esitetään puoliuskonnollisia vaatimuksia”, Kottonen heitti ja kertoi joskus pohtineensa, pitäisikö yrittää kehittää pork’kana (pork = englanniksi sianliha).

MAIJA ALA-SIURUA

Tuottajan ei pidä säästää neuvonnasta

Koostaan huolimatta Tanska on EU:n johtavia sianlihantuottajia, peräti 90 prosenttia lihasta päätyy vientiin.

Hyvien tulosten takaa löytyy käytännönläheinen tutkimustoiminta, kertoo osastopäällikkö **Erik Kam** Tanskan maatalous- ja elintarvikeneuvostosta (Landbrug & Fødevarer).

Tanskassa sikatutkimusta tekee tuottajien rahoittama keskus, jonka hallituksen muodostaa 12 sikatilallista. Keskuksessa on 160 työntekijää.

Keskuksen vastuulla on paitsi tutkimus, myös tutkimustulosten vieminen käytäntöön koko tanskalaisen sikateollisuuden hyödynnettäväksi.

Arkielämässä tieto valuu kentälle neuvojien, eläinlääkäreiden ja yritysten, kuten teurastamoiden ja konekauppojen, kautta.

Heidän tehtävänään on myös viedä sianlihantuottajien näkemyksiä ja kokemuksia tutkimuskeskuksen tietoon, Kam kertoi PI-lihaforumissa viime perjantaina Tampereella.

”Tuotantoneuvonnasta ei ole vara tinkiä”, sanoi forumissa puhunut auralainen sianlihantuottaja **Taru Antikainen**.

”On aina hyvä, että joku ulkopuolinen katsoo tilannetta.”

Maatalousyhtymä Antikanen käyttää säännöllisesti konsulttiapua porsastulosten ja eläinten terveyden parantamiseksi ja rehustuksen optimoimiseksi.

Neuvonnan merkitys kiteytyi Antikaiselle jälleen kerran hänen vieraillessaan ruotsalaisilla sikatiloilla.

Ruotsissa on pula kotimaisesta sianlihasta, mikä nostaa tuottajahintoja. Päällisin puolin voisi ajatella, että sikataloudelle menee hyvin. Lähempi tarkastelu osoittaa, että tuotosluvut ovat suomalaisia jäljessä.

Syy on Antikaisen mukaan se, ettei sikapuolen neuvontaa ole tarjolla lainkaan.

MAIJA ALA-SIURUA

LUVUT

Tanskan sikaketju 2014

30 miljoonaa sikaa. Sianlihamarkkinoiden kokonaisarvo viisi miljardia euroa.
8 400 sikaa keskimäärin/tila.
19 miljoonaa teurastettua.
2 miljoonaa tonnia lihaa.
90 prosenttia lihasta viedään, tärkeimmät kohteet Saksa, Puola, Britannia ja Kiina.
11 miljoonaa elävää porsasta vientiin.
78 prosenttia teurasti Danish Crown.